

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
19 maiu st. v.
31 maiu st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 20.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Ultima flacăra a unei patimi.

— Novellă. —

I.

Se putuse stăpâni patru ani!.. Se putuse stăpâni, așa e; dar cu cât chin, cu câtă luptă! Îmbetrânise mai de tot, devenise cu mult mai nervos, mai supărăcios decât înainte. Une ori sta ca bolnav și întregea, așa că nevastă-sa îi ținea ca imputare blândă, dar și cu tema tainică d'a se vedea ascultată cumva:

— Dragă puiule, de ce nu te-apuci iarăș de vechea deprindere? Ai trăit ani întregi cu ea, aveai supărări multe, dar și zile frumoase de veselie, de mulțămire... Chiar după câte-o pierdere mare și nu te simțai așa de turburat, așa de trist, nemulțămît și reuțacios, precum te vedeam azi... precum ești de patru ani...

— Nu me ispită, Ană, nu me ispită... Aș începe c'o furie care m'ar zdrobi și trupește și sufletește... Și, cine știe, decât nu m'ar ruina cu desevârșire...

— Ba nu, puiule, începe, dar te și stăpânește în acelaș timp... Nu vezi că și așa cum ești, te perzi?... Patima ta e cărbune acoperit cu spuză, iar nu cărbune stins, făcut cenușă... Uite Ruteanu vine așa de des în casă... El are numai deprinderea, nu și patima... Fă cu el partide țilnice...

— Nu, nevastă... Am jurat să nu mai pui mâna pe afurisitele de cărți și... jurământul nu mi-l cale...

Anghelache Vartide era unul din acei jucători pasionați, cari sânt în stare să nu se scoale dela masa verde în 48 de ciasuri, decât cu mici pause imperioase cerute, pe care le afurisește cu neceaz.

Jucase douăzeci de ani, zdrobindu-și starea și refăcându-și-o de zece ori câte; petrecându-și viața numai în cluburi; și în timpul băilor, numai în casele de joc locale.

Și era tare înse, cu talia-i naltă; fire viguroasă, care se hrănește dintr'o patimă devenită a doua natură, mai bine de cum s'ar hrăni din cele mai gustose și din cele mai priitoare bucate.

Mai totdeauna zilele îi fuseseră nopți și nopțile zile, uneori ziua lui era de 24 și de 36 de ciasuri și, mulțămît de era și supărat, dormia bine câteva ciasuri și era sănătos, voinic, gata să începă o nouă campanie.

Cinci ani, înainte de epoca postului în care se află, îi mersese reu de tot, încât ajunsese să trăiească din espediente.

Din norocire, întâlni pe Ruteanu pe care nu-l veduse de câțiva ani, căruia îi spusese tot și acesta îi dădu 100,000 de franci ca să jöce, cu condițiunea ca, după ce va câștiga, să se lase pentru totdeauna de joc.

Vartide plecă la Monaco de unde putu să ciupască vr'o două sute de mii de franci, apoi la Baden unde luă un milion și, trecând prin Aix, unde se aflau soția

și fata lui, mai ciupi și de-acolo vr'o opt sute de mii într'o splendidă partidă cu niște Englezi...

Întors în țară și fiind în furia patimei și a beției norocului, jucă érna aceea totă și mai puse mâna pe vr'o jumătate de milion într'o proprietate și, se lăsă apoi...

Cu ce să-și treacă vremea înse? La cluburi nu

NATALIA EXREGINA SERBIEI.

se mai ducea, prin cafenele nu călcă... Dela partide celebre, în care câștigul mare său ruina se află în talerele balanței, — să trecă la plictisela preferanțului, șahului său a tablelor... Ce batjocură!..

Incepă cu petrecerile acasă: baluri, serate... Dar în asemenea petreceri se joca destul de bine.

Și el nu joca... Nu era un chin? Dacă n'ar fi fost Ruteanu pururea în casă la el, pôte că s'ar fi înfruptat... Dar era Ruteanu, și pentru el Ruteanu însemna viața familiei lui și cinstea cuvântului dat.

Acum ajunsese să nu se mai cunoască și starea de iritare continuă împotriva lui însuș și-a lui Ruteanu... îl desperă, îi da idei negre... îl făcea să sufere cumplit...

Vegetă...

II.

Ruteanu, cu zece ani mai mic decât vechiul lui prieten, stătuse cincisprezece ani de lume, muncise, stăruișe, făcuse.

Eră om de doue milioane în bani și avea o proprietate care-i aducea un venit de 70 mii de franci anual.

Își legase bine măgarul la gard, — cum dice proverbul

Muncise, dar nu trăise. Fără să se gândescă la plăceri, la viața socială, la partea sufletului; fără să-și deschidă ochii și să simtă frumosul, ca să se bucure și de bunătățile vieții pe lângă asprimele muncii, — Ruteanu trecea pe valurile anilor ca o corabie solitară ce n'avea țintă.

Și n'adever, nici odată nu se gândise la chipul cum să-și cheltuască averea strinsă, nici la scopul pentru care-o strângea, de ore-ce nu avea pe nimeni.

Lumea nu i-ar fi dat pace, mulți părinți ar fi vrut să-l vneze pentru fetele lor, dar sêlbătăcia lui cea mare spăimântă pe toți și-i făcea să fugă de densul.

Intr'o bună dimineță inse, după ce-și socoti averea și după ce-și cumpără proprietate, se întrebă cu mirare: pentru cine toate astea?

Oglinda ce-avea în față îl arată șie-și puternic, plin de sănătate, cu ghiocci pe la urechi, dar cu mernirea d'a trăi mult.

Ispitele ce-i întinseseră toți în anii din urmă îi veniră în minte și-i dădură noțiunea unei vieți cu totul alta decât aceea ce dusesese.

Să aibă o casă a lui la oraș, să trăescă în lăcș, să găsescă o față bună... să aibă copii, o familie!.. Da, iată un scop...

Arendă proprietatea, își orânduî afacerile și porni în București, orașul mare, plin de viață, ori în ce fel dându-ți-o, după pungă, după plăcere.

Intelni pe Vartide și debută prin a obligă un prieten; dar în familia prietenului găsi o familie pentru el și se lipi de casa acestuia, trăind din viața și din bucuriile soției, copilei și prietenului.

Ajunse, în acești patru ani, a fi pânea țilnică a casei, care nu pôte lipsi și după care alergă și cel mai sărac. Ruteanu d'ar fi lipsit o țil din casa lui Vartide, toți s'ar fi alarmat, dela slugă pân' la stăpân.

Și iarăș nu se mai gândi la sine, la un culcuș al seu în care să trăescă din propria lui viață, cu ai sei, — soție și copii.

III.

În capul lui Vartide clocotiau cuvintele soției lui...

Fireșce, de ce n'ar încercă să se scape de monotonia bolnăvitoare a vieții ce ducea?..

Intr'o țil îi trăsni prin minte o idee...

Cui făgăduise să nu mai joca? Lui Ruteanu.

Déc' ar joca cu Ruteanu? Dacă i-ar câștigă averea, pe cuvânt, cel puțin, și să-i întorcă apoi cuvânt la cuvânt? Să-i dea averea și el să-și reia libertatea?

Déc' ar joca cu el? Da, cu el să joca...

Și acesta îi deveni idee ficsă, care-l mai însufleți puțin.

— Ei, șcii c'o să joc cu Ruteanu? îi dișe soției lui într'o țil.

— Așă? Fôrte bine. Tu moderat, el moderat, n'o să fie nici o primejdie, îi respunșe Ana, inse totuș c'o tainică témă în adâncul sufletului.

În acea séră, la mésă, Ruteanu pără pe gânduri, preocupat, subt presiunea vre unei simțiri anormale la el, de ore-ce prietenii lui pentru întêia ôră îl vedeau așă.

— Șcii una, Rutene, îi dișe Ana Vartide, ia fã în astă séră o partidă de cărți cu Anghelache.

Ruteanu tresări și câtă lung la Ana, apoi la Angelache, care se uită în farfurie, — d'aci își întôrșe ochii cătră drăgălașă Speranța, copila familiei, o brunetă cu ochi mari negri melancolici.

— Ce spui? grăi el... Vartide are chef de cărți?..

— L'am rugat eu, luă vorba Ana, ca să se mai distreze puțin... Iar cu privirea accentuă frasa, completându-i înțelesul.

— Bine, primesc, respunșe Ruteanu, al căruia chip se insenină.

Părea că aflase un drum gândului seu ascuns. Partida din acea séră fu lungă... însemnată pentru Vartide, căci pierdă 10,000 de franci.

(Incheierea va urmă.)

Radulescu-Niger.

M a r i e i.

apropiu de sicriul teu cu grôză și cu frică,

Te plâng, te strig, te chem mereu, tu nu-mi respunđi nimică,

Pun mâna peste fruntea ta, dar fruntea ta-i de ghiață:

E așă dar adevêrat, — tu nu mai ești în viață.

Un trist și dureros suris ț-a ncremenit pe gură,

Privesc în ochii tei adânci și negri ca de mură:

Fermecătorele lumini ei nu și le mai pörtă:

E așă dar adevêrat, — tu ești, Marie, mörtă.

În rotocole cenușii fum de tãmăe sfântă

Se nnalță impregiurul teu, hêtrânul preot cântă

Inchinăciuni pentru cei duși din lume pe vecie:

E așă dar adevêrat, — tu nu mai ești, Marie.

Cum într'o clipă-mi amintesc viața noastră ntrégă,

Cât m'ai iubit, iubita mea, și cât mi-ai fost de dragă,

Ce nesfêrșite fericiri visat-am împreună,

Când stam de vorbă liniștiți sub rașele de lună...

Cum mi-amintesc apoi pe rënd miseriiile vieții,

Ce ne-au schimbat atâtea dulci iluzii în decepții,

Dar care n'au putut schimbă, ci-au întărit-o încă,

Cu-a suferinței legături, iubirea-ne adâncă!...

Și-acum privesc sicriul teu cu grôză și cu frică,

Te strig, te chem neconșentit, tu nu-mi respunđi nimică,

Iar cei ce te-au șciut te plâng și blastemă-a ta sôrtă,

Pe când tu dormi tu dormi mereu pe vecinice mörtă.

E așa dar adevărat! . . . Poema vieții noastre,
Alcătuită din visări în nopțile albastre,
La rațele ce trimetea de sus din ceruri luna,
S'a încheiat la început — și pentru totdeauna.

În țințirul mohorit, în grăpa strîmtă, rece,
Când printre sălcii vînt ușor de primăveră-o trece
Și pe când crivățul pribeag, suflând, o să le 'ndoie,
Tu vei dormi neconținut sub țărîna greoie.

Iar eu prin lume-oi rătăci, o umbră neșciută,
Neînțelăsă pentru toți, de toți necunoscută,
Legat și de-amintirea ta, legat și de-a ta țărîna,
Setos de liniștea de veci, de năptea cea eternă.

Ioan N. Roman.

Momente istorice.

Cap II.

§ 5. Petițiune pentru înființarea unei Societăți de cultură,
Comisiune literară română, convocată de guvern.

Pîn toate acestea înse tot nu urmă, ca românii să pună mâinile în sîn și să aștepte ca să le cadă mura în gură. Ei deci tocma în acelea zile de așteptare febrilă se apucară de realizarea unui plan, care se învîrtise dela 1842 de repetite-ori fără rezultat, în capetele lor. Ei adevărat puseră chiar în acest an 1860 fundamentele la institutul lor de cultură destinat a da nutrement conștiinței lor naționale, a le desvoltă limba și literatura, a dedă la lucrare serioasă și constantă, la câștigare de averi spirituale și materiale sub toate împregiurările, între toate catastrofele politice și sub toate domniile încă și cele mai despotice și barbare.

În 10 maiu 1860, pe când valorile luptelor ungureșci se înălțau tot mai sus, 176 români, în frunte cu cei doi mitropoliți, subscriseră o petițiune adresată către guvernatorul de atunci principele Lichtenstein, dela care se cerea permisiunea, ca românii să se potă adună în Sibiiu, cu scop de a formulă o programă și un proiect de statute pentru societatea ce planuiau dînsii. Petițiunea eră compusă în termeni atît de pipăiți, umiliți, respiratori de lealitate, pre cât se puteau afla în limba germană bogată de expresiuni plăcute despotismului; cu toate acestea guvernatorul și referentele seu respectiv avură trebuință de două luni întregi, pentru ca să potă decide în cauză și să înainteze rezoluțiunea din piața cea mare până în strada Macelarilor, seu la Viena, unde se află pe atunci episcopul br. A. Șaguna, la senatul imperial. Rezoluțiunea portă data din 12 iulie și este aproape negativă, clausulată adevărat cu atâtea condițiuni scose din o lege austriacă de reuniuni emanată în 1852 sub cea mai grea rigore a legii marțiale, încât să-ți vie a desperă, la care mai adaose guvernatorul dela sine ca condițiuni prealabile, că el nu va pută suferi ca reuniunea plănuită să aibă caracter exclusiv național românesc, și cu atît mai puțin va pută incuviința, ca reuniunea cerută să se constituie după unele forme și să-și dea un titlu, care să se prezente în ochii naționalităților din acésta țară ca o provocare și ca o asociațiune cu tendențe exclusiv naționale. Adevărat condițiunile puse românilor de către principele Lichtenstein semănă în cazul de față cu amerințarea unor bărbați egoști și brutali, cari observând femeile lor . . . strigă asupra lor: Să șcii bine că ai să-mi naști fecior, căci de va fi față, nu o voi cunoșce de a mea. Principele Lichtenstein nu eră om brutal; din contră; dară guber-

nul central tractă și pe națiunea română din monarchia tot cu acea neîncredere și fățăriă, ca și cum și românii ar sta gata în tot momentul a se rupe de către imperiu ca și maghiarii, ca și italianii. La cele mai căldurose manifestări omagiale româneșci, din gură seu cu pēna, li se respundea cu oreșcare complimente, în dos înse își diceau ei între ei: Românii mint, căci voiesc să ne înșele. Să nu le dăm nici un creșemēt, să ne tolosim numai de prostiile lor.

Să nu uităm nici acilea, că calea largă a regenerării naționale, pe care apucaseră principatele româneșci, mai și desele petreceri ale mai multor emigranți revoluționari maghiari, erau prea acomodată, ca să irite și mai tare pe miniștrii din Viena asupra elementului românesc peste tot.

Din acestea cauze ar merită, ca lectorii de astăzi să citescă de câte două ori actele sus citate, cu care bētrânii au plămădit, ca să dicem așa, institutul Asociațiunii transilvane, a cărei destinațiune forte mulți români nu o cunosc nici până în ziua de astăzi, iară alții se portă către dēnsa cu indolență condamabilă, seu aproape ca vrășmași.

Episcopul Șaguna îndată după primirea rezoluțiunii din 12 iulie s'a adosat către unii bărbați cu invitare, ca să compue fiecare câte un proiect de statute, din care să se alătore vreunul la petițiunea a două conform voinței guvernatorului, și după ce va da Dđeu ca să ni se implinescă dorința, să fie luate toate de substrat la compunerea statutelor definitive.

Prin pregătirea proiectelor și prin alte împregiurări grele, luarea de mēsuri ulterioare spre ajungerea scopului s'a întărđiat până după publicarea diplomei, prin care monarchia intră din nou în oreșcare vieți constituțională.

Între acestea la românii din Transilvania ajunse în septembrie cu totul pe neașteptate un ordin dela ministeriul de culte și instrucțiune publică din Viena, cu data forte întărđiată, adevărat din 20 aprilie 1860 nr. 2559/174, în care literații români erau provocați pe calea guvernului provincial, ca atît din punct de vedere al tipăririi cărților școlastice române cu litere latine, cât și al introducerii limbei româneșci în dicasteriele țerei, să i se comunice un metod de ortografiă cât se potă mai inlesnicios și mai corespondător geniului limbei. Ca substrat pentru discusiune se alăturase la intimat și un proiect de ortografiă, din ale cărui regule cunoșeam îndată pe autorul lor Aron Pumnul. Așa inițiativa se luase dela Bucovina mult înainte de data intimatului. Ce vînt bătuse ore la Viena în favoarea limbei române din primăvera acelu an, cititorul deșteptat va ghici pe ușor.

După conferențe confidentiale ținute în sinul guvernului asupra lealității ómenilor, în fine comisiunea literară românească fu compusă din membrii Timoteu Cipariu canonic dela Blaș, Ioan Popasu protopop, George Barițiu, Gavril Muntean director gimnasial, acești trei dela Brașov; Ioan Pușcariu pe atunci c. r. pretor, Andreiu Mureșan c. r. translator gub., Ioan F. Negruț protopop în Cluș. Antonie Vestemian protopop în Sibiiu, Ioan Codru Drăgușan c. r. adjunct de pretură, cu toții 9. Dr. Paul Vasiciu referente gubernial, ca delegat, ca să deschidă sesiunea în numele guvernului prin citirea decretului.

Sesiunea s'a deschis prin comisar în 2 octobree, când s'a și constituit biuroul. În prima ședință au participat 7 membrii, dintre cari Cipariu fu ales președinte, Barițiu și Pușcariu secretari. Lucrările au decurs în 6 ședințe până în 7 octobree, când sesiunea s'a închis și operatul s'a înaintat la guvern.

Din toate, ședința V a fost mai interesantă. În aceea s'au pertractat opiniunile cerute mai de înainte

dela ordinariate seu consistore și acum venite pe calea guvernului dela Sibîiu, Blaș, Gherla, iară guvernul le-a transpus prin reprezentantele seu Vasici la comisiune, pentru ca acesta să le cerceteze în legătură cu problema sa ce-i stetea spre deslegare. În aceleași zile venise și dela episcopul br. Andreiu Șaguna una epistolă către comisiune cu data din Viena 11/23 septembrie 1860 intru care escl. Sa își descoperi opiniunea, că în nici un cas nu ar fi bine ca comisiunea să accepte proiectul de ortografiă trimis de către ministru spre a-l avé de substrat al lucrărilor sale. Acesta cestiune eră limpede și comisiunea o considerase îndată la începutul lucrărilor sale întocma ca și episcopul, ca cestiune de principiu. Atata ne-ar fi trebuit, ca națiunea română să ia chiar și ortografia și gramatica limbei sale ca dar, ca grație și favore din mânilor unui guvern, ale unui ministru, că nu ne eră peste măsură destul tutoratul seu absolutistic susținut asupra cultelor și asupra instrucțiunii școlastice. Pe lângă acesta ținută față cu poțestatea esecutivă a statului, comisiunea mai avuse în acea ședință încă și satisfacțiunea de a vedé, că între cele trei proiecte ortografice venite dela ordinariate și între al seu diferențele erau mult mai ușore, decât să fie avut trebuință de a fi luate în discușiune răpitore de timp și greoie.

După ce activitatea acestei comisiuni literare ajunsese la stadiul acesta, ea aducându-și aminte de petițiunea celor 176 bărbați din 10 maiu, a luat și următorul conclud protocolar:

„A rugă pe in. guvern al Majestății Sale c. r. apostolice, ca In. acelaș să binevoască a concede românilor formarea unei societăți literare, a cărei chiemare să fie nu numai cultura peste tot a limbei române, ci și specialmente elaborarea unui dicționar etimologic cât se pôte mai complet, cum și a mai multor cărți școlastice, seu și supunerea celor compuse până acum și acelor câte se vor mai compune de către alții în viitor la recensiune științifică. Să fie adecă in. c. r. guvern incredințat, că o asemenea generoasă învoință din partea sa va fi în stare de a da un nou nutremânt la acea lealitate și la acel devotament către preînalta Casă domnitore austriacă, de care și de altmintrea românul a fost purerea în-suflețit.“

Membrii comisiunii se mai invoiseră între sine, ca să fie invitați din sinul ei Tim. Cipariu și Ioan Pușcariu, acesta totodată ca urător al noiei încercări de a ne înființa o societate literară, ca să compue și dênșii câte un proiect de statute.

În ședința din urmă dela 7 octobree s'a statorit comitiva, pe lângă care eră să fie înaintat operatul comisiunii la guvern.

Peste puțin s'a întors și episcopul Andreiu dela Viena, iară la sosire fu întâmpinat de către români cu solemnitate demonstrativă, ca și în septembrie 1849. Pe la finea lunei vedorăm publicată și diploma din 20 octobree. Acum episcopul fu rugat ca să așternă în numele celor 176 o petițiune nouă insocită de un proiect al viitorilor statute în sensul rezoluțiunii din 12 iulie. Petițiunea fu înaintată la presiul gubernial în 4 decembrie. Cancelaria vechiă transilvană se și restaurase. Gubernatorul trimise petițiunea de adreptul la aceea, ca la minister transilvan, iară nu la ministerul central. Cu data din 22 ianuarie a și ajuns rezoluțiunea la guvern, de unde în 31 ian. a și fost comunicată episcopului. Cancelaria a permis ca românii să se pôtă adună spre a-și formulă și votă proiect de statute pentru „o societate literară, de cultură, economică și industrială.“ Astadată lucrul merse mai iute.

Sub data din 22 februarie 1861 episcopul con-

voacă adunarea constituantă pe 9/21 martie, în care s'au votat statutele și apoi s'au înaintat la Viena pentru mijlocirea prea înaltei aprobări, care din cauza necurmatelor intrige și schimbări de persoane în guvern și cancelariă s'au traganat până în septembrie.

De nu ar fi mai făcut nimic; românii în 1860 spre desvoltarea și consolidarea vieței lor naționale, posteritatea tot le-ar fi datore cu recunoștință pentru înființarea Asociațiunii. Cine negă acesta, este dator ca om iubitor de adevăr să citească toate actele acelu institut apărute în cei treizeci de ani ai existenței sale și să tragă consecențele: împrumutarea de idei între compatrioții cari vorbesc aceeaș limbă maternă, desvoltarea sentimentelor humanitare, deșteptarea tot mai solidară a conștiinței naționale, înavuțirea ei, neteșirea și purificarea limbei materne, unificarea ei, precum nu mai fusese niciodată, pentru ca să o șcii cu atât mai mult stimă și iubi, căștigarea convicțiunii, că în această limbă poți cultivă prea bine științele și artele, cum și a legiferă și administră o țeră, un stat, în fine intrarea națiunii noastre cu limba sa în concertul popórelor neolatine al celor mai civilizate din Europa. Esistența și activitatea Asociațiunii transilvane a vibrat — de și fără multă paradă și așa numite reclamuri — în tot corpul națiunii din toate țerile locuite de români; ea a fost un bold spre a se înființa și în alte părți spre aceleași scopuri diverse societăți seu reuniuni. Cu împărțirea de burse în sume de câteva deci de mii, Asociațiunea a accelerat înmulțirea atât de indispensabilă a inteligenței superioare în națiune. Cu indemnarea prin ajutore de bani la învățarea de profesii și la comerț s'a făcut un pas decisiv către câmpul cel vast al industriei.

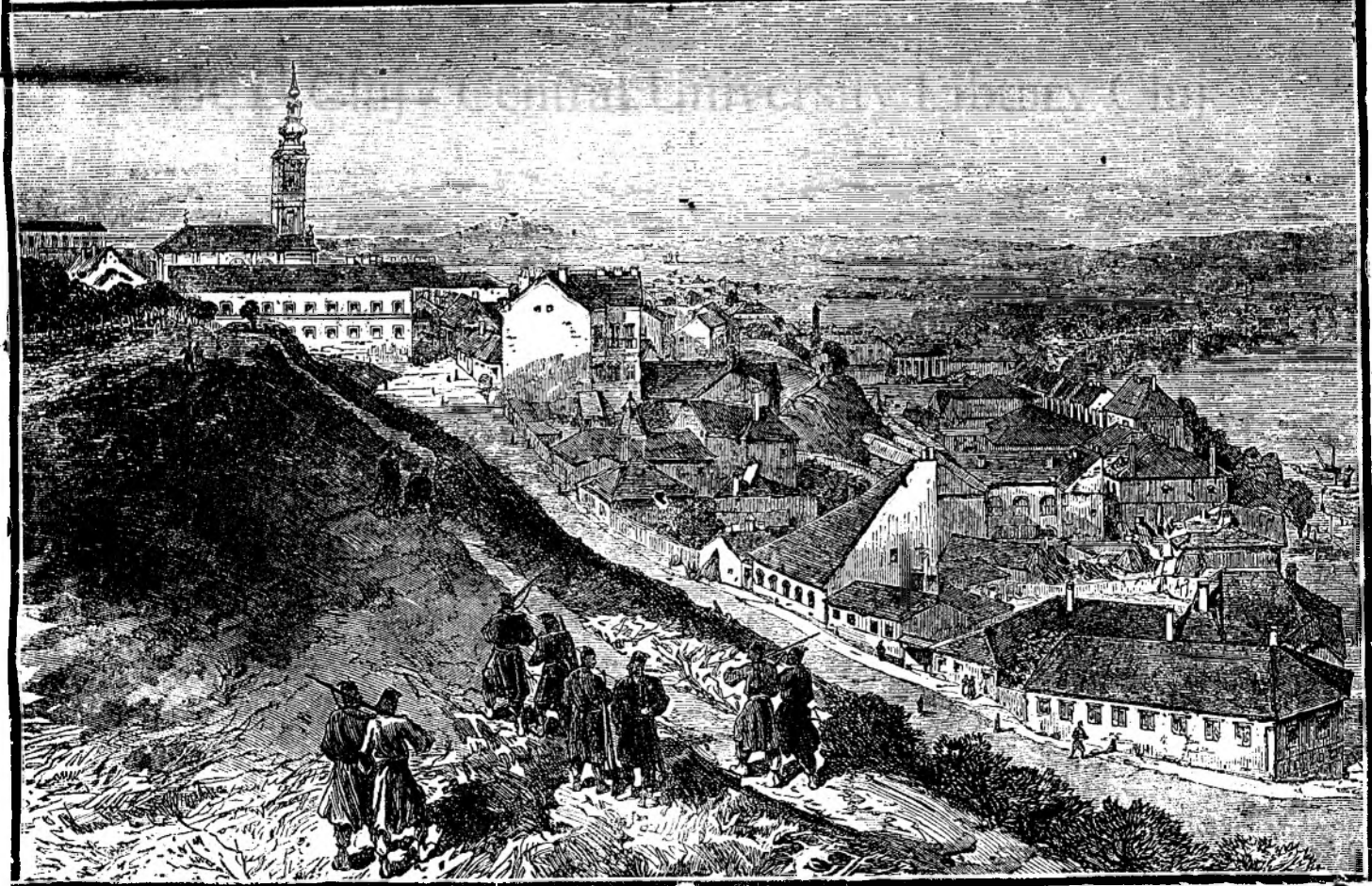
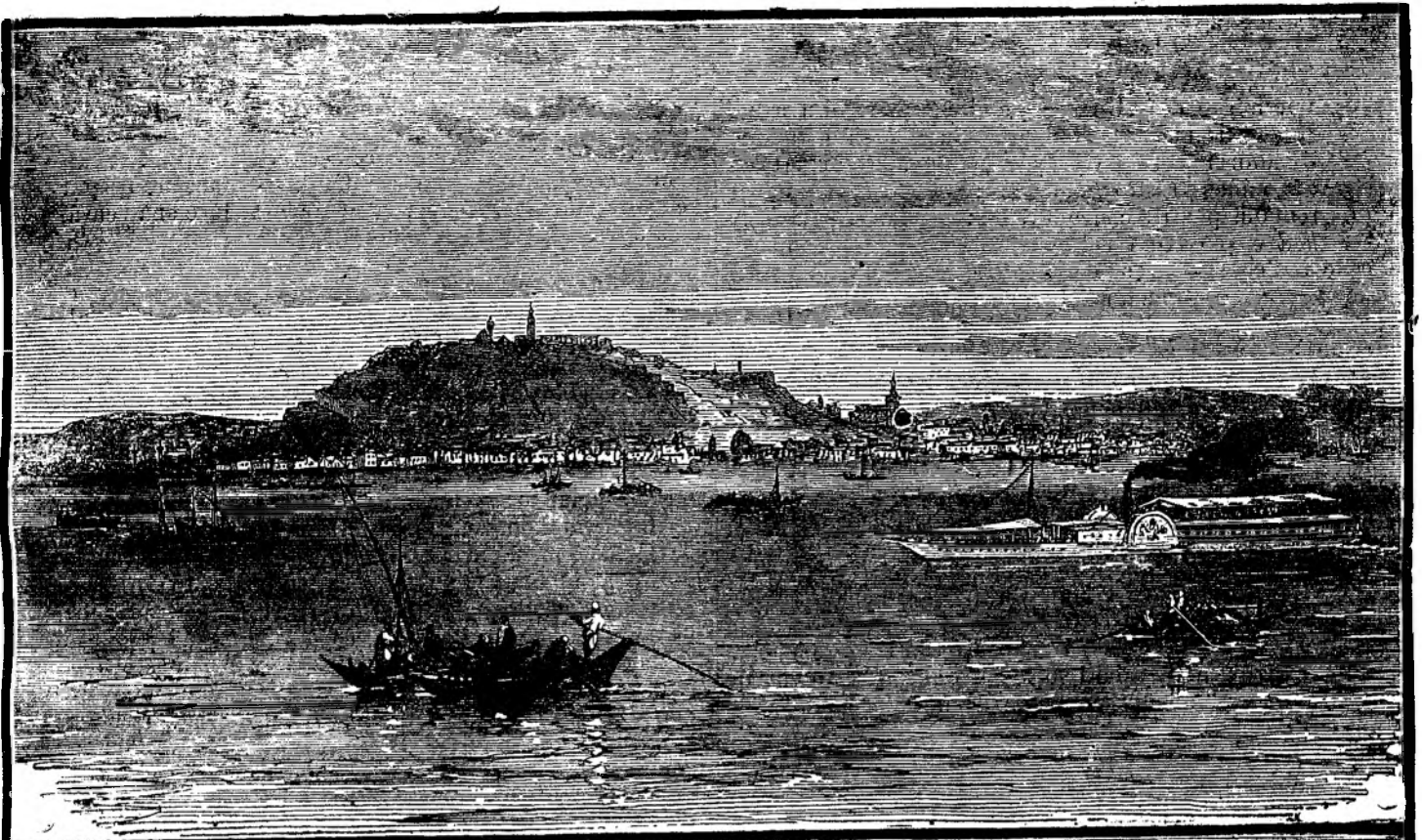
George Barițiu.

Doine și hore din Maramureș.

Insoră-te mândruț,
Nu ți se cade cu struț,
Ți se cade cu nevastă,
Ca violei în ferestră,
Ți se cade cu coconi,
Ca violei printre flori,
Ți se cade cu mai mulți,
Ca violei între struți.
Insoră-te și trăi bine,
Nu me uită nici pe mine,
Că și eu m'oi mărită,
Pe tine nu te-oi uită.

Cântă păseruica 'n erbă,
Trece mândru nu me 'ntrebă,
Gândești că nu i-am fost dragă;
Puté-m'ar mândru 'ntrebă,
De i-am fost dragă or ba,
Să nu-mi rumpă inima,

Spusu-ț-am mămucă ție,
Nu me da în foc de vie,
Că mai sânt feciori cu clop
Și fete fără noroc,
Că mai sânt feciori în țeră
Și fete fără tignelă.

B E L G R A D .

Sufixele *esti* și *iste* în numele de localități românești.

(Urmare.)

G în numirile din Ungaria a din capăt din asda, cade și rămâne: asd. p. e. Nádásd 2 sate în com. Uniadórei, cercul Gyógy. Nád ung. înseamnă trestia, nádás trestios, loc cu trestia, *d* din capăt rămâne pentru conceptul de: locuință, sat. Dar *nad* e și cuvânt celtic și înseamnă: nalt, mare, ce e redicat; — trestia e subțire, și relative e naltă, de aci: nád; — nádor la unguri palatin, nád mare, or (ar, er, ir, or, ur) om; — nodus lat. nod, ce e redicat, etc. Eu nu am putut reșei, că Nádásd întru adevăr zace la loc cu trestia, — căci în cazul acesta, numele porcede din nád trestia; iară decă zace pe nălțime, atunci nád=deal, nalt, colnic, dălmă, și ásd astha locuință, sat. — Românii dic Nadașdia, unde ea înseamnă loc, teren.

Sate cu locuitori români se află: Govasdia 3 sate în comit. Arad cercul Boroșineu, — în comit. Uniadórei cercul Gyógy și în comit. Caraș cercul Timiș. Racașdia sat în comit. Caraș cercul Jam, și Hoșdia sat în comit. Caraș cercul Făget.

Formele: asd, esd, isd, osd, usd séu asda etc. sânt mai puține, — iară formele, unde *d* a trecut în *t*, așa în vechime, precum și ađi sânt fôrte multe.

1. Sufixul *aste*.

Acest sufix corespunde celticului *aisdae*, *iosda* și înseamnă: loc de casă, anume: casă, locuință, sat, oraș, — și acest înțeles îl au și celelalte sufixe, *esta*, *esti*, etc.

Kremaste 1) oraș lângă Abydos în Thracia, după Xenophon; 2) *Kremaste* Larissa, oraș în Thessalia; — *Krem* contras din *Car-ma*, *car* e deal, stâncă, pâră, *ma* e loc, teren. — *Sebaste* mai nainte *Sebasteia* în provincia Samaria în Palestina, capitala vechiă a teritoriului lui Israel. *Sebaste* și *Sebasteia* un oraș în Pont, după Strabone; *Sebastopolis* după Philomeus, *polis* e adaus grecesc, ce înseamnă: oraș, atâta, cât *aste*, deci traducere și repetițiune în cuvânt, — pentru că poporele, cari vin mai târziu pe un teren séu adaugă concept identic, séu sufixului vechiu îi dau terminațiune din limba națională, p. e. în *Sebaste-ia*. — Numele nu e de a se confundă cu *Sebastos* la Greci, Augustus la Romani; căci *Sab* înseamnă și deal și pădure. *Tagaste* oraș în Numidia, (ađi Algier în Africa), — dela tag, deal, *aste* sat, oraș.

În loc de *aste*, *asti*. — *Clastidium* oraș în Gallia cisalpină; — *cla* din *cal*, deal, *asti* sat; acum urmază adaus latin: *dium*, — unde *d* din *dae*, loc și *ium*, loc, deci doue traduceri și repetițiuni superflue. *Zariastis* oraș în Bactra; *s* din capăt e adaus grecesc. *Lykastion* la Polybiu, *Lykastios* la Homer și Strabone erau în Creta; locuitorul: *Lykastios*. *Lykastos* s'a chemat și fiul regelui Minos, și de aci vedem, că numele personal e identic cu al orașului.

Pentru această să înșir câteva nume personale. *Akaste*, numele unei Oceanide la Homer și Heriod; *Akastos* fiul lui Pelion și regele din Dulichion. *Pankaste* amoresa lui Alesandru din Macedonia; *Polykaste* fata lui Nestor; muierea lui Ikarios și apoi mama Penlopei. — Și din numele personale înșirate mai în jos se va vedé că uneori sânt identice cu a localităților, și pentru acesta, lipsind ađi numele localității, numele personal arată adeseori numele localității vechi, cari ađi nu e susținut.

Cu sufixul *ast* se află ađi *Barbaste* sat în Francia; *Gabaston* sat în Francia; *Labastida* sat în Spania și *Labastide* stațiune de drum de fer în Francia.

Numele aceste din urmă sânt formate ca *Clastidium*.

Miasto la Póloni înseamnă oraș; Nove miasto oraș nou. *Zolyma Miasto*, oraș în Galiția; *mi* înseamnă mic, *asto* oraș. În *Balsamerland* se dice: *Mieste* în alte părți *Mjesto*. La început tóte orașele au fost locuințe ori sate mici. În Svedia e *Bjástä*, unde *bj*=*mj*, mic.

Palast e o zidire mare și tare; pal lat. palus, nemț. Pfal, par, — celtica ffald, — palis franț. par de gard; iară *ast*=*asty*, deci palast înseamnă casă, locuință întărită.

2. Sufixul *esta*.

Aegesta și *Egesta* oraș în Sicilia, încă la Thucidide; locuitorul s'a numit *Aegestaios* și *Egestaios*, *Aig* și *eg* înseamnă apă: aqua latineșce, ce s'a respuns și *aga*. *Aigos potamos* fluviu și oraș în Chersonuul thracic, — *potamos* greceșce fluviu, e traducere pen-*Aigos*. *Aigeys* nume personal unde *ey*=*om*, asemenea numele *Aigaius*, *Aigeas*, și apoi orașul *Aigai* și poporul *Aigaiai*, după terminațiune greacă. *Aiagaios* pontos la Xenophon, *Aegaion* la Homer marea între Grecia și Asia mică, marea aegică; deci *Aegesta* (ae la Latini, ai la Greci) locuință, sat, oraș la apă.

Segesta și *Segeste* oraș în Sicilia. După tradițiune e fundat de Aeneas (ean apă, as om; — *Jonia*=*ean-ia* țără la apă), Aeneas a venit peste mare, peste apă, a fost navigator. — *Segesta* din *si*=*di*, mic, *eg*=*aig*, apă, deci përiu, riurel și *esta*: locuință, sat, oraș.

Din *esta*, în unele nume, acuș cade e dela început, acuș a dela capăt.

Floresta sat în Italia; *La Floresta* 2 sate în Spania; *Toresta* sat în Svedia. *Fagersta* ocnă de fer în Svedia; *Gellersta* loc, *Ikökersta* oraș în Svedia. *Andrest* sat în Francia, *La Genest* 2 sate în Francia; *Genestelle* sat în Francia. — Dar din cele cu *est* voi înșiră și mai jos.

3. Sufixul *este*.

La început am arătat *Praeneste* în Latin, și că e identic cu: Brăniște; — sub 2 am arătat că *Segesta* se numeșce și *Segeste*. — *Segestes* s'a chemat tata lui Arminius; *s* din capăt =*as*=*om*. *Segestike* oraș în Panonia; *ke* înseamnă loc, teren, — dar e și diminutiv.

Ateste pe timpul lui Atila oraș în Venetia, ađi este și oraș și district în Italia. *Ateste* din *aith* deal, nălțime, și *aisdae* locuință, sat. Din acest *aith* e *Athos* un munte, *Atlas* alt munte mare, unde *la*=*al* nalt. *Athena*, capitala Greciei, *ath*=*aith*, nalt, deal, en séu e diminutiv și înseamnă: deluț, séu înseamnă: loc, anume la deal, căci *Athena* zace pe un colnic, pe deal.

Oreste (cu *η* la capăt) oraș în Euboa în Grecia; locuitorul s'a chemat *Orestes*, căci *s* e atâta cât *as*, *es*, *is*, *os*, *us*, *ys*=*om*; și de aci numele personal *Orestes*; altă numire *Oresteus* (unde *us*=*om*); *Orestilla*, nume de femeia romană. *Orestion*, templul lui *Orestes*, unde *ion* înseamnă loc. Numele *Oreste* porcede din *or* (*ar*, *er*, *ir*, *or*, *ur*) ce acuș înseamnă deal, munte, acuș apă, riu. Să trecem din Euboa în Arcadia. *Orestheion* oraș în Arcadia sudică; — *Orestis* la Thucidide teritorul orașului; — mulțime de nume pentru provincii grecești se finesc în *is*. *Oresteion* la Herodot și *Oresthaion* la Pausanias. — Să ajungem acum în Macedonia. *Orestai* popor; teritorul lui s'a numit *Orestias* la Strabone, *Orestis* la Diodor, *Oresteai* la Appian. *Orestis* ađi *Korista*, țără în Macedonia lângă locul *Castoria*, mărginită de *Elimea Cordia* și *Lyncestis*, capitala *Keletron* ađi *Castoria*, — iară în *Lyncestis*, capitala *Heraclea*.

(Va urmă.)

Dr. At. M. Marienescu.

Ochii șerpelui.

Eră in ajunul anului nou.

Stetea cu cotele pe ferăstră și se gândia la acela care cu un an mai înainte îi fusese atât de scump și dela care nu-i mai rămăsese ca semn de suvenir decât două diamanturi foarte frumoase, dar pe care le ținea ascunse de frica gelosului ei de bărbat. Și decă cel puțin gelosia i-ar fi venit din iubire; dar nu, el n'o iubiă, avusese probe să cunoască această. Eră gelos pentru că frumuseța ei atragea și el eră stăpânul ei.

Tot privind la mulțimea impestrițată de pe stradă, auți ușa deschidându-se; se întorse și se află înaintea unui om care o salută politicoș înaintând spre dânsa.

— Sânt giuvaergiu, dnă. V'am vëdut de multe ori trecënd pe dinaintea magazinului meu la brațul dlui Prodanescu, care mi-a comandat acum trei țile o brațletă pentru dvostre.

— Pentru mine?

— Da, negreșit!

— Ciudat! mie nu mi-a spus nimic.

— Se 'nțelege, că nu putea să ve spună, de ore ce voeșce să ve facă o surprisă de anul nou.

— A da! uitasem că mâne e anul nou; dar dvostre la ce ați venit?

— Ca să vëd decă măsura e esactă; și cu aceste din urmă cuvinte desfăcū o cutie in care strălucia un șerpe foarte frumos de aur.

Dâmnă Prodanescu întinse mâna uitându-se cu admirație la brațletă.

— Minunat! ve vine cât se pôte de bine; nu cred să ve geneze.

— Nu de loc!.. dar ce pietre voești să pui la ochii șerpelui?

— Doue smarande.

Dna Prodanescu se gândi puțin.

— Dar decă ai să pui in locul smarandelor doue diamante?...

— Am tocmit cu dl Prodanescu smarande.

— Nu face nimic; îți dau eu diamantele; și se duse de trase o cutieră de sidel de pe meșciōra din care scōse doue diamante și le arătă giuvaergiuului.

— Acestea nu se pôte!

— Și de ce?

— Pentru că aceste diamante valorază singure 2000 de franci, pe câtă vreme brațleta e tocmită pentru 800.

— Ascultă dle! îți dau chiar acum 200 de franci, decă vei face aceea ce-ți propun.

— Bine; dar ce va dice soțul dvostre când va vedē asemenea diamante la o brațletă ca această?

— Dânsul nu prea cunoșce la pietre. Ii vei spune că diamantele acestea, de și sânt strălucitoare, au inse un defect pe care numai un cunoscător esperimentat îl va putē cunoșce și pentru că ai voit să-l indatorezi, i le-ai pus la brațleta sa.

Dna Prodanescu îi numeră banii și-i dete și diamantele.

— Cred că e de prōses a-ți mai recomandă să fii indiscret?

— Despre această n'aveți nici-o grije, îmi cunosc eu meseria; și eși.

Eră orele trecute de noue.

Dl Prodanescu intră in iatacul soției sale suridând si-i întinse un pachet.

— Ce e această — întrebă dânsa, voidnd să se prefacă că nu șcie nimic.

— Ai uitat? mâne e anul nou; și-am luat un cadou.

Dna desfăcū pachetul cu nerăbdare, creșcënd că găseșce in lăuntru cutia cu brațleta, dar căulă inședar, căci cutia nu eră acolo; bărbatul ei i făcuse cadou niște flēcure de nici-o importanță.

Remase uimită in loc, neșciind ce să creșdă.

Că bărbatul ei o inșelă, niciodată n'ar fi avut această idee; dar acuma fără voia ei își făcū ipotesa această. Căci unde eră brațleta? Decă nu i-o adusesse dânsui, cauza eră că o dedese alteia. Cine putea fi alta in orașul acela unde nu avea nici-o rudă, decât o metresă? și ca femeie prudentă găsi de cuviință să-și inece necasul in piept, de ore-ce la ce bun ar fi făcut gură?

Bine; să întrebe pe bărbatul-seu ce făcuse cu brațleta; dar nu se dedea de gol singură? Căci dânsul, care pôte observare diamantele, nu ar fi ghicit că ea le dedese giuvaergiuului decă i-ar fi spus că acesta venise cu brațleta la dânsa? Eră mai bine de-o mie de ori să tacă! De; erau amēndoi cu musca pe căciulă!

Gr. Mărunțeanu.

Sesiunea generală a Academiei Române.

— In 1891. —

VII.

Sedinta din 6/18 aprilie. Se procede la a doua votare asupra propunerii de a se alege dl Aurel Mureșan, membru corespondent pentru secțiunea istorică. Resultatul votului este: 8 voturi pentru, 11 contra. Dl președinte anunță, că propunerea s'a respins.

Dl V. A. Urechiă aminteșce, că in urma cererii dsale Academia in cursul anului a decis a se da unele din publicațiunile sale »Bibliotecii Urechiă« dela Galați. Dsa cere ca această bibliotecă să fie inșcrisă in registrul instituțiunilor cărora se dau in dar publicațiunile și a i se trimite continuările apărute din anul trecut și tōte publicațiunile viitoare. Academia aprobă.

La ordinea țilei se pune in discuțiune pe articole raportul comisiiunii pentru ficsarea numărului membrilor corespondenți.

Dl G. Sion presintă următorul amandament la propunerea comisiiunii: »Restrîngerea să se estindă până la 20 membri.« Semnat: Sion, I. Caragiani, Quintescu, G. Chițu.

Dl Bacaloglu presintă următorul amandament: »Propun ca și numărul membrilor corespondenți străini să fie asemenea limitat și anume tot la 15.«

Dl P. Poni esplică, că comisiiunea a restrîns numărul numai la Români, pentru că numai dintre dēnșii se recrutază membrii activi ai Academiei, iar nu și dintre străini. De aceea este logic, ca in privința numărului lor să se stabilēscă această deosebire.

Dl Gr. Cobălcescu dice, că restricțiunea este bună, dar va fi rea decă este prea mare. Secțiunea sciintifică are a desbata asupra unor cestiuni din multe specialități de sciință. Ar trebui ca din fiecare specialitate sciintifică să se găseșcă intre membrii Academiei activi și corespondenți cel puțin câte trei, ca să pōtă discuta și luă hotăriri. Numărul de 15 ficsat, fără a se ține sēmă de această necesitate, este prea mic; dsa propune ca să fie 24 pentru secțiunea de sciință.

Dl V. A. Urechiă vede din vorbele dlui Cobălcescu, că chiar in sinul secțiunii sciintifice, dela care a pornit propunerea in discuțiune, se vede că ea nu

este oportună. Dsa propune ca să se consulte secțiunile și să se cêră ca fiecare separat să arete numărul membrilor corespondenți de cari are trebuință.

Dl E. Bacaloglu este surprins de socotela făcută de dl Cobălcescu. Dêcã s'ar luá de normã principiul substituit de dsa de a se avé cãte 3 membri de fiecare specialitate, s'ar puté ajunge la un numer de sute de membri corespondenți. Limitarea numêrului lor este tot ce pôte fi mai rațional, nunumai pentru membrii români, ci și pentru cei străini.

Se pune la vot amendamentul dlui Bacaloglu. Resultatul votului este: 17 voturi exprimate. Dl președinte anunță, că votul este nul, ne mai fiind membrii în numer suficient, rămânând a se face votare în ședința următoare.

*

Ședința din 8/20 aprilie. La ordinea zilei fiind propunerea comisiunii pentru ficsarea numărului membrilor corespondenți, se pune la vot amendamentul dlui E. Bacaloglu. Resultatul votului este: 18 votanți, din cari 11 voturi pentru, 6 contra și 1 abținere. Dl președinte anunță, că amendamentul n'a intrunit doue treimi, și urmêzã a se supune la o nouă votare în ședința următoare.

Se pune la vot amendamentul dlui Sion. Resultatul votului este: 10 voturi pentru, 8 contra. Dl președinte anunță, că nici acest amendament n'a intrunit doue treimi de voturi și va fi supus unei noue votări.

Se pune la vot propunerea comisiunii. Resultatul votului este: 16 voturi, din cari 10 pentru, 6 contra. Dl președinte anunță, că votul este nul, nefiind numărul cerut de statute.

*

La 9/21, 10/22 și 11/23 aprilie nu s'au putut ține ședințe, nefiind prezenți membrii în numărul cerut de statute.

*

Ședința din 12/24 aprilie. Se dă citire scrisorei prin care dl G. Bonnaire, profesor de istorie la Crermont în Franța, face urări pentru prosperitatea Academiei cu ocaziunea serbării aniversării ei de 25 ani.

Se dă citire procesului verbal al secțiunii literare pentru ședința dela 6 aprilie, prin care se propune a se da dlui I. Pop Retegan o recompensă de 500 lei pentru colecțiunea sa de poezii populare, rezervându-și dreptul de proprietate asupra manuscrisului și având a-i mai da după publicarea colecțiunii esemplare în valoare iarăș de 500 lei.

Dl P. Poni observă, că din propunerea secțiunii literare partea care trebuie rezervată îndată, este de a se da recompensa de 500 lei. Asupra acestei propuneri inse nu se pôte votá până când nu se va vedé dêcã starea bugetului va permite acordarea acestei recompense. Dsa propune deci, ca cestiunea să se recomande comisiunii financiare.

Academia decide a recomandá propunerea secțiunii, comisiunii financiare.

La ordinea zilei se pune continuarea votării asupra propunerii de a se ficsá numărul membrilor corespondenți.

Se pune la al doile vot amendamentul dlui Bacaloglu. Resultatul este: 23 voturi, din cari 15 pentru, 8 contra. Dl președinte anunță, că amendamentul neintrunind doue treimi, urmêzã a se supune la a treia și ultima votare în ședința următoare.

Se pune la vot amendamentul dlui G. Sion, care intrunind 12 voturi contra și 11 pentru, este declarat respins.

Se pune la vot propunerea formată de comisiune, resultatul votului este: 14 voturi pentru, și 10 contra. Neintrunind doue treimi, dl președinte anunță că urmêzã a fi supusă unei noue votări în ședința viitoare.

B o n b ó n e.

Dialog:

- Costică, ce te vei face când vei creșce mare?
- Militar.
- Dar tu, Ioniță, ce o să te faci când vei avé barbă?
- O să me rad! . . . *

Dșóra Păcală e acusată că a furat o panglică.

Comisarul o intrébă:

- Cum te chiamă?
- Rosa.
- Tatăl dtale ce face?
- Ce vrea mama! . . . *

— Dragă Bețivănescule, dă-te mai la o parte. Nu înțelegi că mirosul gurii tale arată că ai bêtut vin? Bețivescu, cu amărăciune:
— Totdêuna observați când am bêtut, — dar nici-odată când mi-e sete!

Ilustrațiunile din nr. acesta.

— Veđi pagina 229 și 233. —

Intêmplările din timpul din urmă petrecute în Serbia și anume espulsarea exreginei Natalia din Belgrad, au atras asupra-și luarea aminte a lumii întregi.

Din incidentul acesta publicăm în fruntea numărului de acum al foii nòstre portretul cel mai nou al exreginei Natalia, nenorocita soție a nenorocitului exrege Milan și nefericita mama a și mai nefericitului rege Alesandru.

Totodată publicăm în interiorul foii și o ilustrațiune duplă: jos capitala Belgrad, deasupra cetatea care a avut un rol mare pe timpul resbóielor cu turcii.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare. Dl Gr. G. Tocilescu publică în »Archéol. epigraph. Mittheilungen« din Viena un studiu asupra inscripțiunilor noue din Dobrogea. — Dl G. Constantinescu Rom, profesor în Bêrlad, a publicat acolo un studiu intitulat: »Românii transcarpatini.« — Dl Al. P. Calimach a scos la lumină »Istoria Bêrladului.« — Dl M. Emilian va scóte la lumină în Bucureșci un volum ilustrat, sub titlul »Șciința armor«, care va cuprinde tot ce se referă la scrimă, tragere la semn etc. — Dl Sava N. Șoimescu a publicat la Bucureșci o lucrare cu titlul: »10 maiu 1891; jubileul de 25 ani al regelui séu cununia de argint.« — Scrierile lui Ion Brătianu se vor aduná și se vor publicá în mai multe volume.

Cartea nouă a dlui I. Ghica. Onorabilul preșident a Academiei Române, dl Ion Ghica, autorul prețioșelor »scrisori« câtră V. Alecsandri, a publicat la Bucureșci un nou volum de scrisori adresate asemenea neuitatului nostru poet. Acest volum pòrtă titlul de »Amintiri din pribegie, după 1848.« După cum indică și titlul, conținutul scrisorilor se referă la epoca cea mai nouă; o mare parte se ocupă chiar cu mișcările revoluționare de pe la noi și destăinu-eșce stăruițele emigrantilor români pe lângă guvernul maghiar de atunci d'a mijloci o împăciuire între români și maghiari. Peripețiile prin care a trecut această încercare neizbutită ni se înfășeșază prin acte, a căror cetire este fòrte interesantă. Figurele apar una câte una, convingându-ne, că sentimentul națio-

nalității a pătuns încă atunci pe toți omenii noștri de frunte. Prețul volumului e 6 lei.

Documente istorice. În timpul din urmă istoriografia română a luat un avânt considerabil. Mai cu seamă în ceea ce privește publicarea de documente istorice, am făcut un pas serios. În privința acésta deosebit Academia Română are merit mare, căci a scos la lumină o mulțime de documente istorice, pe care istoricii le vor pute întrebuința cu mult succes. De curând primiram următorul volum: Documente privitoare la Istoria Românilor. Urmare la colecțiunea lui Eudocsiu de Hurmuzachi. Suplementul I. Volumul IV. 1802—1849. Cu portretul lui Mihail Sturdza Voevod. Documente adunate, coordonate și publicate de D. A. Sturdza, D. C. Sturdza și Octavian Lugoșianu. Publicate sub auspiciile ministeriului cultelor și instrucțiunii publice și ale Academiei Române. București 1891. Documentele sânt scrise în limba franceză, germană și română.

† **Lui Alecsandri.** Consiliul comunal de Roman a alocat în bugetul seu o sumă de bani pentru ridicarea unei statui nemuritorului poet Alecsandri. În acest scop s'au făcut și liste de subscripție.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șoiri teatrale și muzicale. Dl. M. Millo, bătrânul artist, dând prin orașele din România, reprezentațiuni de retragere, a jucat de curând odată și la Bărlad, unde a fost foarte bine primit. — *Dna Irena Vladaia*, în călătoria sa spre București, se va opri o dată la Timișoara, unde la 6 iunie n. va da concert în sala otelului »Prințul de corună Rudolf».

† **Teatrul Național din București.** Iată programa reprezentației de gală care s'a jucat cu ocaziunea jubileului dela 10/22 maiu. 1. »Imnul național», — de dl maior Ed. Häbsch, executat de orchestra Teatrului Național la sosirea Majestăților Lor. 2. »Sentinela română», — versuri de V. Alecsandri, țise de dl C. I. Nottara, musica de dl G. Ștefănescu. 3. »Marin și Susana». — piesă alegorică în versuri de dl colonel Merișescu, musica de dl G. Ștefănescu. Persónele: Marin, dl Grigore Manolescu; Susana, dna Aristița Romanescu. 4. »România printre vécuri», — tablou istoric reprezentând: a) Pe împératul Traian incongiurat de ostașii sei, aducând sacrificii deilor lângă podul de peste Dunăre, pentru învingerea Dacilor. b) Matei Basarab și Vasile Lupu, propagatorii culturii în țérrile române. c) Înălțarea României la regat. Decorurile de dl Romeo Girolamo. Costumele de dl Ilie Bergher. Armele și rechisitele de domnul Emanuel. 5. »Imnul triumfal», — versuri de dl colonel Candiano Popescu, musica de dl G. Ștefănescu, executat de corurile școlólor primare din București. Intrarea cu invitațiune personală.

Teatrul român în Lugóș. Mercuri în 27 maiu st. n., societatea de diletanți a inteligenței române dif Lugóș a reprezentat, sub conducerea dlui diriginte Wilhelm Schwach: »Craiu nou» (Luna nouă), operetă originală română în 2 acte; libretul de V. Alecsandri și musica de Ciprian Porumbescu. Persónele: Moș Corbu, cimpoier bătrân, dl dr. G. Dobrin; Bujer, căpitan de gendarmi, dl G. Palco; Leonaș, tiner boier, dl dr. D. Florescu; Ispravnicul, dl Ag. Tuculia; Anica, orfană, dra L. Vlad; Dochita, tineră țerancă, dra Al. Major; Iefe, flăcăi și gendarmi: Dra Constanța Bobora, dna Cornelia Brediceanu, dra Maria Cobilaș, dra Sofia Cobilaș, dna Elena Dobrin, dra Livia Florescu, dra Sofia Florescu, dra Elena Germanescu, dra Alesandrina Ianculescu, dra Maria Jurca, dra Gizela Paraschieviciu, dra Irena Paraschieviciu, dra Ofelia

Schóner, dra Maria Tuculia, dna Olga Tuculia, dra Livia Voda, dra Iuliana Jivcoviciu; dl Moise Albu, dl Nicolae Blajovan, dl George Berariu, dl dr. Alexandru Bireescu, dl I. Draganiciu, dl Const. Dragomir, dl Iuliu Dobrei, dl Corneliu Florescu, dl Traian Grozescu, dl Vasile Jenea, dl George Ioanovici, dl Antonie Musteț, dl Traian Raț, dl Iosif Sintescu, dl Toma Sintescu, dl George Tripon, dl Alesandru C. Vasilie. Acțiunea se petrece la țéră pe moșia lui Leonaș. A doua reprezentație va fi ađi sâmbătă 18/30 maiu, cu care ocaziune se va jucá și comedia: »Recept contra sócerelor» într'un act, localisată de dna Sofia Vlad-Radulescu. În comedie vor jucá dșórele Maria Cobilaș, Elena Germanescu și Alesandrina Ianculescu și dnii dr. P. Cornean, dr. L. Marcu și dr. G. Dobrin. Mai notăm, că vinitul curat al acestor represintațiuni este destinat pentru Reuniunea femeilor române din Lugóș.

Opereta „Craiu Nou.” Primum următórea scrióre: »Dle redactor! Pe cât am putut observá, opereta: »Craiu Nou» de prea curând decedatul Ciprian Porumbescu — și până acum, tot încă numai ca manuscript esistă, — și și acesta deja foarte usat; cântecile, acompaniamentul, partițiunea — pe alocurea sânt mánjite, șterse, corectate și iar șterse — și ar fi adevérat păcat ca să se piérdă cu timpul cu totul! fiind o operă foarte drágálașe și ce e mai mult: națională! — originală, românescă scrisă de Români, (și încă nu de cei de tóte țilele —) ar pute fi jucată și în alte părți locuite de Români. Deci ar fi de dorit ca să se dea la tipar, să se multiplíce — după ce ar fi fost revéđută întéiu, cu luare aminte, cu iubire, de cătră un pricepótor și de musică și de limbă — care să o pregătéscă și astfel, ingrigită, să o presinte spre a fi tipărită. Părintele Eraclie Porumbescu, parocul din Frătăuț în Bucovina, tata regretatului compositor, e încă în vieță, și e proprietarul manuscriptului, dsa consimte la acésta? — Și în cele din urmă: cari ar fi mijlócele cu cari acésta operă să pótă fi tipărită? — Unde? la cine să apelăm? — *Din Lugóș, din public.*

Corul vocal din Belinț al plugarilor de acolo a dat la Paști concert și reprezentațiune teatrală, care a atras lume multă, căci totodată s'a serbat și ruga. S'a jucat »Nunta țérănescă» de V. Alecsandri și s'a declamat canțoneta »Vlăduțul mamei.» În fruntea arangiării a stat învățătorul C. Pava, care e vrednic de laudă, dimpreună cu toți coriștii.

Un plagiat musical. Nu de mult a apărut la Klóckner et Schlosz în Budapesta o piesă musicală sub titlul »Valse Russe» de I. Ivanovici. S'a constatat înse, că piesa acésta este un plagiat din »Marian Vals» al lui Jakobsits. Dl Ivanovici, întrebat, a respuns, că densus n'a scris piesa »Valse Russe», ci óracine i-a pus numele pe pagina titulară fără șcirea lui. De sigur, numai ca să facă trecere valsului, căci dl Ivanovici, autorul »Valurilor Dunărei» are un nume bine cunoscut pe terenul acesta.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericéșoi și șolare Maj. Sa monarcul a dăruit comunei bisericéșoi gr. e. din Vorumloc în archidieceasă 100 fl. pentru edificarea bisericeii, bisericeii din Ciurnena, asemenea din archidieceasa Blaș, 100 fl. comunei bisericéșoi gr. e. din Lăpușul-românesc 100 fl. pentru edificarea casei parochiale, iar bisericeii greco-cat. din Șieu-Odorhei 100 fl. — *II. Sa P. episcop Nicolae Popca* la 21 maiu v. (2 iunie n.) în ziua de Constantin și Elena, va sfinți biserica din Prigor, renovată frumos. — *Dșóra Paulina Cru-*

ceanu, din Iași, a trecut cu un strălucit succes examenul de licență în farmacie. Juriul a felicitat-o cu căldură. Dșora Cruceanu e prima românească licențiată în farmacie. — *Dl Corneliu Bulcu*, preot al diecesei gr. c. de Oradea-mare, și *dI Octavian Domide*, cleric al diecesei de Gherla, au fost promovați în colegiul de Propaganda fide din Roma la gradul de doctor în teologie. — *In archidieceasa Sibiiului* examenul de calificare în învățătorească se va ține la 1/13 iunie. — *La Blas* directoriul fundațiunii Șuluțiane s'a întrunit la 25 l. c., iar membrii senatului administrativ la 26. — *La Vișeu-de-jos*, în Maramureș, poporul român gr. c., la indemnul protopopului Paul Oros, a cedat suma de 7000 fl. ce-i compete din regalii, bisericești de acolo.

Sinodul eparchiei aradane în cauzele școlare-culturale a decis, după »Bis. și Școla« următoarele: a) ca ambele consistențe să studieze modalitatea și mijlocele, prin cari s'ar pute ameliora frecvența școlară astfel, ca toți pruncii obligați la școală să frecventeze școla regulat, și să se pōtă activă în tot locul școla de repetițiune; b) pentru activarea asilelor de copii să se înființeze încă în anul curent în Arad un curs, în carele să se pregătescă institutiunile pentru asilele de copii, și un asil; c) să se controleze activitatea corurilor vocale, a conferințelor învățătorești, și să li se dea inviațiunile de trebuință, ca aceste instituțiuni să contribuie tot cu mai mult succes la dezvoltarea intelectuală-morală a poporului; și d) să se continue a se lua dispozițiuni pentru înființarea de școle superioare. Apoi s'a deplinit prin alegere postul de asesor referinte al senatului bisericesc din Arad, și s'au restaurat senatele școlari și epitropesci ale ambelor consistențe pe noul period de trei ani, în carele au intrat. I. pentru consistoriul din Arad: Asesor referinte la senatul bisericesc s'a ales Ignatie Pap, care alegere în sensul dispozițiunii statutului organic s'a aprobat și din partea Pre Săuței Sale; în senatul școlar: Asesor referinte: Dr. Georgiu Popa. Asesori onorari: Georgiu Crăciunescu, Iosif Grădinar, Ioan Ciōra, Demetriu Marcu, Vincențiu Babeș, I. Popovici Desseanu, Paul Rotariu, Georgiu Ardelean, dr. Georgiu Plop, dr. Petru Pipoș și Demetriu Roman; în senatul epitropesc: Asesor referinte: Demetriu Antonescu. Asesori onorari: Ioan Petran, Paul Tempea, Mihaiu Sturza, Iosif Beșan, Iosif Gall, dr. Lazar Petco, Georgiu Feier, Nicolau Oncu, Georgiu Purcariu, Emanuil Missici și Petru Truța. II. Pentru consistoriul din Oradea-mare: În senatul școlar: Asesori onorari: Teodor Filip, Teodor Pap, Elia Bochiș, Teodor Lazar, dr. Atanasiu Marienescu, dr. Florian Duma, Ioan Pinter, Nicolau Zigre și George Morărescu; în senatul epitropesc: Asesori onorari: Vasiliu Pap, Iosif Nagy, Dumifru Negrean, Ioan Pap, Ioan Gherlan, Paul Pap, Paul Fașie, Paul Gavriette, și Nestor Porumb.

Sinodul eparchial din Caransebeș a ținut numai trei zile. La restaurarea consistoriului s'au ales tot membrii de mai nainte, anume: În senatul școlar: Asesor ordinar: Ioan Ionaș; asesori onorari: din cler: Andreiu Ghidiu, George Gaspar, Mihaiu Juica, George Pepa. Din mireni: Steian Velovan, Ilie Curescu, Ioan Nedelcu, Patriciu Dragalina, Constantin Radulescu, Titu Hațeg, Ioan Marcu, George Martinescu și Ioan Oprea. În senatul epitropesc: Asesor ordinar: Traian Barzu; asesori onorari: din cler: Teodor Cioclea, Aron Bartolomeiu, Nicolae Sciopon, Ilie Serbu și Ioan Stoian. Din mireni: Alisandru Stancovici, Ioan Peția, Iulian Ianculescu, Ioan Budințan, Ioan Popovici, Iuliu Petric, Ioan Topal și George Baias.

Adunări protopopesci. *La Sibiu* s'a ținut în aprilie adunarea protopopescă gr. c., sub presidiul parinte-

lui protopop I. V. Russu, luând parte și mireni. S'a luat mēsuri ca în viitor catechisarea tinerimei adulte să se facă mai diligent; să se creze un fond școlar protopopesc, iar prin comune fonduri de naturale; să se înființeze reuniuni de femei pentru înfrumșetarea bisericelor; să se institue o reuniune pentru învățătorii gr. c. din comitatul Sibiiului. — *In protopopiatul gr. c. de S. Reghin* adunarea de primăveră s'a ținut în comuna Ibăneșci, sub presidiul protopopului Petru Uilacan. *Dl Alesandru Donescu* este lucrarea sa în contra beției și lucsului, de cari suferă mult poporul rural. Viitorul sinod se va ține în comuna Urișul inferior, unde va ceti o lucrare dl Nicolae Mateiu, iar în cas de împedecare dl Grigoriu Nistor. — *In protopopiatul D. Sănmărtinului* adunarea protopopescă s'a ținut asemenea în luna lui aprilie, sub presidiul părintelui adm. prot. Iacob Macaveiu, ocupându-se mai cu sēmă cu cestiuni administrative. Adunarea de toamnă în Șaroșul-maghiar.

Preparandiele de fete de stat. Ministrul ungu-resc de culte și instrucțiune publică a dat un ordin, în care dice, că multe fete se duc la preparandii numai pentru ca să-și pōtă câștigă o creșcere gratuită pe spesele statului, iar nu pentru că dōră ar avē în adevēr intențiunea de a se face învățătore. Pentru a curmă acest abus, ministrul a ordonat direcțiunilor preparandiilor de fete, ca la primirea preparandistelor să incheie cu ele, respective cu părinții ori cu tutorii lor, un contract, prin care fetele să se oblige ca cel puțin 5 ani să funcționeze ca învățătore, la cas contrar să fie indatorate a restitui statului spesele avute cu instituirea și întreținerea lor. Totodată ministrul a ordonat, ca cererile pentru primirea în preparandiele statului să nu se mai adreseze în viitor la ministru, ci la inspectorii de școală însărcinați cu inspecțiunea respectivelor preparandii.

Esamene de maturitate. *La Blas* esamenele scripturistice de maturitate s'au început la 15 l. c. și s'au încheiat la 21. S'au supus 31 de tineri. Esamenele verbale de maturitate vor fi la 12 și 13 iunie n. — *La gimnasiul din Brașov* esamenele scripturistice de maturitate s'au început la 3/15 maiu; cele verbale vor fi la 12 și 13 iunie n.

Episcopat român în Macedonia. Românii macedoneni, în urma mulțimei neajunsurilor ce li se fac din partea clerului superior grec, mai ales pentru a le interdice întrebuințarea cărților bisericești tipărite în București cu litere străbune, s'au hotărât a cere cu insistență înființarea unui episcopat român în Macedonia. În acest scop o deputațiune de 8 persoane, în frunte cu dl Apostol Mărgărit, inspectorul școlilor române din Turcia, va merge la Constantinopol spre a prezenta sultanului o petițiune acoperită cu mii de iscălituri, cerend înființarea unui episcopat român.

CE E NOU?

Jubileul regelui Carol I s'a serbat la București conform programei ce o publicarăm în nr. trecut. Aici mai amintim, că regina a dăruit regelui o colecțiune de niște aquarele italienești prea frumoșe, ce represintă vederi din Veneția. Regele și regina au primit dela felurite persoane și corporațiuni daruri, dintre care în deosebi relevăm albumul prezentat de deputațiunea coloniei române din Viena. Acesta, compus de unul din cei mai mari artiști din Viena, are copertă de argint ciselat, în mijloc o figură alegorică în email reprezentând România, iar în cele patru colțuri embleme simbolice tot în email. La dreapta figurei de femeie, care reprezintă România, se allă

castelul Peleş, iar la stânga aceuia castelul Sigmaringen. Tecstul e ilustrat de aquarele datorite celor mai buni pictori din Viena. Ele reprezintă oraşul Bucureşti, scena dela Calafat, când o bombă turcească a făcut explozie în apropierea principelui Carol, portul dela Galaţi, arsenatul, podul peste Dunăre. Regina a dat damelor sale de onoare cadouri pré interesante. S'a făcut şi o medalie comemorativă.

Şoiri personale. *Principele Alesandru Ghica*, colonelul general român din Budapesta, a dat la 22 l. c., cu ocaziunea jubileului de 25 ani al regelui Carol, un dineu, la care au luat parte membrii fruntaşi ai coloniei române aflătoare în capitala Ungariei. — *Dl Nicolae Rusan*, proprietar în comuna Sâncel lângă Blăş, a inventat un sistem de möră fără iazuri şi a şi clădit una apröpe de gara dela Crăciunel. — *Principele G. Bibescu* a fost ales membru corespondent al Academiei franceze, secţiunea sciinţelor morale şi politice, cu 23 de voturi din 25. — *Dl dr. Stefan C. Pap* a deschis cancelărie advocaţională în Arad. — *Dnii Iuliu Cristea şi Grigorie Laslo* au fost numiţi oficiali adjuncţi de poştă şi telegraf.

Mörtea lui Ion C. Brătianu a produs doliu general printre toţi românii. Diarele române, fără deosebire de vederi politice, au publicat nişte necrolöge förte elogiöse; ba şi diarele străine, mai cu semă cele franceze şi germane, au scris cu cea mai mare căldură despre încetarea din viaţă a lui. Acuma prin oraşele din România se țin parastase. Drept întregire la cele ce publicăram în nr. trecut despre inmormântare, adaugăm că între oratori înteu a luat cuvântul ministrul de externe dl Esarcu, carele a vorbit în numele guvernului. Dna Pia Brătianu, fiind bolnavă în pat, n'a putut asistă la inmormântarea soşului ei. Clubul liberalilor din Bucureşti a emis liste de subscripţiuni pentru ridicarea unei capele şi a unui monument în Florica pentru Ioan Brătianu. Până acum s'au subscris peste 20,000 lei.

Liga pentru unitatea culturală a Românilor a ținut congresul seu la Bucureşti în zilele de 11/23, 12/24 şi 13/25 maiu. S'a deschis, în sala vechiului Ateneu, sub preşedinţa dlui Al. Orescu, rector al universităţii, luând parte lume multă, în care s'au observat şi câţiva ênşi de dincöci de Carpaţi. Din darea de semă a secretarului Ligei, dl profesor N. Barbu, s'a constatat, că Liga are un capital de 60,000 lei şi 22 de secţiuni. În şedinţa a doua, în sala noului Ateneu, au luat parte şi mai mulţi. Cu asta ocaziune dl Gr. G. Tocilescu a ținut o conferenţă despre Rolul naţiunii române în istoria universală. S'era banchet cu 300 persoane. A treia şi congresul s'a încheiat. S'era în Teatrul Naţional s'a dat o reprezentaţie în folosul Ligei. De curënd s'a înfiinţat şi la Bêrlad o secţiune a Ligei, sub presiul dlui C. N. Corbu.

Asociaţiunea transilvană. *Despărtământul Mediaş* va ținé prima sa adunare generală în Mediaş la 2 iunie n. sub presiul dlui director Ioan Moldovan, secretar dl Dionisiu Roman. — *Despărtământul Belleian* a ținut adunarea sa constituantă la 17 maiu în Belleian. Biuroul s'a constituit astfel: director vice-protopopul Gr. Puşcariu, actuar preotul I. H. Botean, cassar Al. Morariu, controlor Simeon Moldovan; membrii în comitet preoţii I. Cupcea, Sim. Popan, V. Oltean şi notarul G. Micu; suplenţi preoţii G. Petri, I. Rebreanu şi T. Cotuţ.

Serbarea regimentului de infanterie nr. 31 la Sibiu s'a făcut în săptămăna trecută, la 10/22 maiu, după programa ce o publicăram şi noi în nr. 18 al toii nöstre. Serbarea a reuşit förte bine, a luat parte mulţi. A fost cam surprindetor, că de şi regimentul acesta în mare parte e românesc, totuş în alocuţiuni

le ținute s'a vorbit numai de vitejia unгурescă; la banchet reprezentanţii institutelor de învăţământ romăneşti nu s'au poftit. Constatăm inse cu mândrie, că la decorarea celor mai buni puşcaşi, prima decoraţie a obţinut-o un soldat român, cu numele Stanciu.

Malaluri *Reuniunea femeilor române din Arad* şi provincie va arangia la 2 iunie n. maial în pădurea oraşului de acolo, în favörea fondului şölei sale de fete deschisă în tömna anului trecut în Arad. Presidenta comitetului reuniunii este dna Aurelia Beleş, secretar ad hoc dl dr. George Popu. — *Reuniunea femeilor române din Reşinari* s'a ținut maialul la 5/17 l. c. şi a reuşit förte bine; în fruntea arangiarii au stat presidenta dna Aurelia Goga, vicepresidenta dşora Dancăş, secretara dna Cărpenişan şi cassiera dna Dancăş. La petrecerea acesta s'au dus mai mulţi şi din Sibiu. — *La Năsăud* maialul şcolarilor dela gimnasiul de acolo se va ținé la 18/30 l. c. în locul obicînit »Castru«, eventual în sala de gimnastică a gimnasiului. — *La Gurartului* elevii şölei gr. or. vor serbă maialul lor la 19/31 l. c. în grădina dömnei Arsenie »la möră«, iar în cazul decă timpul nu va fi favorabil, în edificiul şölei. — *Şöla gr. or. din Selişte* va ținé maialul seu la 22 maiu v. (2 iunie n.) în locul obicînit »Mailat.»

Dela dietă. Sesiunea a patra a dietei s'a închis în săptămăna trecută, iar sesiunea a cincea s'a deschis numai decät. După constituirea secţiunilor şi comisiunilor, s'a decis, în contra propunerilor din stânga extremă, ca proectul de lege pentru reforma administraţiunii să se pună la ordinea zilei încă în luna acesta. Desbaterea generală s'a ficsat pe 29 l. c. În contra acestui proect stânga extremă a pornit prin ţeră agitaţie, dară fără vr'un succes mare, căci afară de 2—3 töte comitatele s'au declarat pentru reforma propusă, adecă pentru denumirea diregătorilor comitatensi. Opoziţia moderată a făcut, la desbaterea în comisiunea dietei, prin cont. Aponyi, mai multe modificări, cari se şi adoptară. Astfel se crede, că proectul se va primí şi 'n plenul dietei cu mare majoritate. În momentele din urmă liniştea s'a tulburat, 9 membrii ai partidului guvernamental au eşit din club, discuţiunea va fi viforösă.

Intrunirea agricolă din Bungard. Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiului a ținut la 12/24 l. c. intrunire agricolă în comuna Bungard, apröpe de Sibiu, unde a fost invitată de proprietarul G. Dordea. Bungardul este o comună curat romănescă, în care se află şi o colonie de romăni de confesiunea protestantă, în numer de 17 suflete. Intrunirea, după cum aflăm din »Tribuna«, a reuşit bine. S'a deschis de cătră presidentul reuniunii dl Eugen Brote, carele ținü o cuvântare förte potrivită, vorbind despre scopul reuniunii, şi esplicând mijlöcele prin cari se pöte ridică o comună. Apoi s'a pornit o lungă şi instructivă discuţie la care au luat parte prof. D. Comşa, proprietarii Dordea şi Modran, preoţii Necea şi Andraş şi alţi fruntaşi. Presidentul a promis, că reuniunea va puné la dispoziţia locuitorilor un plug şi o maşină de sēmenat.

Dragoste părintöscă. În zilele trecute s'a întēplat în Iaşi o mare nenoröcire: O copilă cu de vre-o şese ani a dlui Veniam Costachi a fost muşcată la o mână de un căne turbat. Nefericitul tată la vederea acestei nenoröciri, cu o abnegaţie chiar părintöscă fără sēmēn — séu förte rară — a supt cu gura tot virusul rabie injectat copilei — până la venirea medicilor — care sosind, imediat a făcut cauterisarea ranei dela mână copilei şi în urmă înţelegēdu-se telegrafic cu doctorul Babeş, tată şi copilă au plecat la Bucureşti pentru a se supune tratamentului doctorului Babeş.

Șoirl scurte. *Cutremur de pământ* s'a simțit la 3/15 maiu în Brașov, dar a fost ușor; în comitatul Făgărașului a fost mai mare. — *Academia boemă din Praga* s'a deschis la 18 l. c. de cătră archiducele Carol Ludovic în limba boemă; la festivități a luat parte archiducesa Maria Teresia, miniștrii și mulți proprietari boemi.

Neorolôge. *Ioan Mureșan*, cantor curator și inspector școlar în Sireag, a reposat acolo în etate de 54 ani. — *Petru Florescu*, proprietar în Arad, a încetat din viață acolo la 5/17 maiu, în etate de 67 ani, lăsând în doliu familie mare. — *Nicolae Pop*, proprietar în Bobohalma, a încetat din viață la 9/21 maiu, în etate de 62 ani. — *Nina Zehan* n. Csató, soția avocatului Vasile Zehan, din Dicio-St.-Martin, a murit la 10/22 maiu în etate de 49 ani. — *Romul Parteniu Cosma*, fiul dlui Parteniu Cosma, director executiv al »Albinei« din Sibiu, a încetat din viață la 13/25 maiu, în etate de 9 ani și 3 luni. — *Alexandru Todorescu*, absolvent de gimnasiu, a murit în Feneș la 12 l. c. în etate de 23 ani. — *Ioan Seremi*, preot și protopop emerit în Mădăras, comitatul Sătmăruului, a reposat la 8/20 maiu, în etate de 77 ani.

OGLINDA LUMEI.

Espulsarea reginei Natalia din Belgrad, executată atât de brutal, a produs consternațiune în totă Europa și în deosebi în Serbia. Resultatul acestei consternațiuni a fost, că ministrul de interne s'erbese Gjaja ș-a dat dimisiunea. Se crede, că și ceilalți miniștri vor dimisiona. Prefectul poliției Todorovici și inspectorul Pavlovici au fost pensionați; iară comandantul gendarmeriei Marcovici s'a pus în disponibilitate.

Un oas de somnambulism. Se anunță din Paris: Tinêrul D... din satul Plan-de-la-Tour, are de câțva timp picioarele paralizate cu deseversire; fără de cărje, el nu pôte face un singur pas. Tot din timpul de când fusese lovit de paralisie, el a devenit și somnambul. Ceea ce e de mirat; e că pe timpul periodelor de somnambulism, D... recapătă usul membrilor sale. El se ridică din pat, se îmbracă, cântă, scrie în intuneric și face excursiuni uneori foarte lungi. În noaptea de marți spre mercuri, el s'a dus la St. Maxime, urmat de departe de rudele și prietini cari nu-l perdură nici un moment din ochi. Pe drum, el exprimă dorința de a visita pe un prieten al seu. Intr'adevăr, el se duse la locuința acestuia, bătut în ușe și după ce i se deschise ceru ceva de beut și declară că nu pôte rămâne mult timp, deore-ce la 5 dimineța trebuie să fie acasă. Și intr'adevăr la ciasurile indicate el sosi iar în satul seu. Cu tôte că făcuse un drum de 20 kilometri, el nu fu nici decum obosit când se sculă după câteva ciasuri. Amintirea celor petrecute dispăruse cu deseversire, dar paralisia iar îi cuprinse picioarele.

Un cerșetor bogat. Din Petersburg se scrie: Meseria de cerșetor în Petersburg pare a fi foarte lucrativă. În fața mănăstirei de lângă Zabalkanski Prospect, cerșetorul Selin Tarasevici primia de ani îndelungați pomana dela trecători și ducea o viață din cele mai miserabile. Dilele trecute, un călugăr descoperi în odaia pe care o ocupă Tarasevici în mănăstire, un pachet de 13,000 ruble. Călugărul denunță faptul starițului care, la rândul seu avisă poliția. Cerșetorul declară că strânsese această sumă din pomana ce capătă dela trecători. Bani i-au fost furați de că-

teva ori, dar mereu el i căpătase înderēt din cauză că eră iscălit pe bancnote. Din sumele economisite n'a cheltuit în tótă viața sa nici o para. În odaia sa se găsiră câteva bucățele de brânză și un cărnat. El le păstrase pe timpul postului pentru a le mânca de paște. Mai ciudat e, că după interogator bogatul cerșetor se rugă de poliție să-l trimetă înderēt la orașul seu natal, pe cheltuēla statului.

PENTRU DÔMNE TINERE.

Reoceta unui sirop foarte bun. Zahăr 50 kilo. Conserve de agrișe 12 litruri. Vin negru vechiu 12 litruri. Oțet de fragi 1 lit. 500 gr. Acid tartaric 150 grame. Să se strecore împreună conservele, oțetul și vinul; să se verse în vas peste zahăr; să nu se adauge acidul care va fi dizolvat în jumătate litră apă, decât atunci când siropul va fi luat de pe foc; să se filtreze tot amestecul și să se pue în butelii.

O salată bună. Puneți într'o farfurie adâncă, cartofi copti în cuptor, tăiați în felii subțiri, oue rescôpte de asemenea tăiate subțiri, felii de salam, cêpă, sare și piper. Turnați înteu unt de lemn în abundență și lăsați să se imbibe bine; apoi puneți oțet, după dorință.

Când cumpărați oiorapl, să ve feriți de a lua vre-odată de cei colorați în roșu. Aceștia conțin o otravă violentă, care în scurtă vreme pôte produce inflamații dureroșe, foarte greu de vindecat.

O proprietate prețioșă a lutului este acea de a absorbi corpurile grase din stofele de lână, postavuri, etc. El e întrebuintă cu succes la scoterea grăsimii din țeseturi, pe care se presară mărunt! Cel mai bun lut, pentru acest scop, este acela care are o nuanță sură-verde. Lutul ușor uscat, care dă un praf mărunt și aspru, se întrebuinteză pentru poleirea argintului.

SFATURI HIGIENICE.

Pentru dureri de stomac. Rădęcina de cicore, fiertă în apă, după ce e curățată de partea lemnosă și făcută salată, pe lângă că e un aliment sănătos și lesne de digerat, e bună pentru cei cari au dureri de stomac intense și cronice, pentru bôlele de ficat, precum și pentru cei constipați.

Având o rană. E o precauție foarte folositoare de luat, când, având vre-o rană seu vre-o bubă, ve ungeți cu glicerina: — Să nu luați nici odată glicerina parfumată, căci s'au întemplat intoescări, cu urmări grave, în urma punerii pe răni a parfumurilor din glicerina. Ceea ce e bun pentru glicerina, e și pentru gold-cream.

Pomadă în contra petelor ușoro de pe față: Precepitat alb 1 gr. Axonge prospetă 20 gr. Ungeți-ve ușor, dimineța și sêra.

Călindarul sêptemănei.

Dia sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sôrele
Dumin.	Samarinencei Ev. dela Ioan c. 9, gl. 5, a inv. 8		res. ap.
Duminecă	19 S. Mart. Patrichie	31 Petronela	4 7 748
Luni	20 Mart. Talaleu	1 Iuniu Grat.	4 7 748
Marți	21 † Const. și Elena	2 Erasmu	4 7 749
Mercuri	22 Cuv. Vasilisc	3 Clotildis	4 6 750
Joi	23 Par. Mahail	4 Quirinus	4 5 751
Vineri	24 Par. Simeon	5 Bonifacius	4 4 752
Sâmbătă	25 † Afarea c. J. Bot.	6 Nêrbert	4 4 753

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.